

Opetusministeriö
Kirjaamo

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: Kulttuuri – tulevaisuuden voima

Ehdotus selonteoksi kulttuurin tulevaisuudesta ja siihen liittyvä taustaselvitys
(Opetusministeriön julkaisut 2010:10 ja 2009:58)

Lausunto

Selonteko pitää sisällään varsin laaja-alaisen selvityksen kulttuurin tilasta ja tulevaisuudennäkymistä. Siinä on kiitettävästi painotettu kulttuurialojen merkitystä ja asemaa niin osana yhteiskunnan rakenteita kuin ihmisten arkea. Allekirjoitamme myös selonteon näkemykset kulttuurin ja siihen perustuvan elinkeinotoiminnan lisääntyvästä painoarvosta tulevaisuuden yhteiskunnassa.

Muutama sana taiteen tekijöiden toimintaedellytyksistä

Niin kutsutun sosiaalisen median ja laajan internetjakelun myötä on kulttuurialan harrastustoiminta ja ammattilaisten tuottamien materiaalien luvaton jakelu saanut aivan uudet mittasuhteet. Tämä on ollut omiaan hämärtämään ammattimaisen taiteen tekemisen ja harrastamisen eroja. Niin antaumuksellista kuin harrastustoiminta onkin, vaatii ammattimainen taiteen tekeminen kuitenkin merkittävästi suurempia ajankäytöllisiä ja taloudellisia panostuksia. Olemmekin vahvasti sitä mieltä, että koko kulttuurialan menestyksellinen kehitys edellyttää erityisesti ammattimaisen taiteellisen toiminnan turvaamista.

Vaikka selonteossa painotetaan kaupallisen sektorin ja tuotteistamisen merkitystä, taidekentällä toimii lukuisa joukko tekijöitä joiden taiteellisen työskentelyn tulokset eivät ole suoraan tuotteistettavissa eikä syntyhetkellään kaupallisilla markkinoilla elinvoimaisia. Myös tällaisten tekijöiden ammattimainen toiminta täytyy olla mahdollista. Yksi taiteen keskeisistä voimavaroista on mahdollisuus subjektiiviseen, riippumattomaan työskentelyyn.

Siitä huolimatta, että kulttuurialalla toimivalla ja sitä sivuavalla yritystoiminnalla on suuri yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys, mielipiteenämme on, ettei taiteen tekijän oikeutta teoksiinsa ja oikeudenmukaiseen korvaukseen niiden käytöstä saa rajoittaa muiden osapuolien hyväksi. Koska taiteilijoiden tulonmuodostus kaiken kaikkiaan on usein varsin vaatimatonta, on jokaisella tulolähteellä ratkaiseva merkitys. Jos taidetta tekemällä ei voi elää, ei myöskään koko teollisuudenalueelle synny polttoainetta, laadukasta sisältöä.

Ilkka Niemeläinen
puheenjohtaja

FORUM ARTIS ry

Taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö

Konstnärsorganisationernas samarbetsförening

The Joint Organization for Associations of Finnish Artists